

Wstępne informacje o wynikach sprawdzianu w 2012 r.

województwo mazowieckie

Do sprawdzianu 3 kwietnia 2012 r. przystąpiło w województwie mazowieckim **48 915** uczniów. Zestaw zadań w wersji standardowej (arkusz S-1-122) rozwiązywało **48 230** uczniów, a **685** uczniów rozwiązywało zadania w arkuszach dostosowanych. Arkusz standardowy zawierał 26 zadań sprawdzających poziom opanowania umiejętności czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji i wykorzystania wiedzy w praktyce. (Rozkład wyników uczniów i parametry statystyczne rozkładu wyników są dostępne [tutaj](#)). Za poprawne wykonanie wszystkich zadań można było otrzymać 40 punktów.

Tegoroczny zestaw zadań był nieco trudniejszy od ubiegłorocznego. Uczniowie najwyższe wyniki uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność korzystania z informacji, nieźle poradzili sobie z czytaniem i pisaniem, a najslabiej z zadaniami wymagającymi wykorzystania posiadanej wiedzy w praktyce.

CZYTANIE

Czytanie sprawdzano 10 zadaniami. Za ich wykonanie można było otrzymać 10 punktów. Średni wynik uzyskany przez szóstoklasistów wyniósł **6,43** pkt.

Najłatwiejsze w obszarze czytania było zadanie 12., polegające na rozpoznaniu wersu, w którym ujawnia się osoba mówiąca w wierszu.

12. Które słowa świadczą o tym, że postać mówiąca jest uczestnikiem wydarzeń?

- A. *Szalała burza w nocy.*
- B. *Potem wszystko ucichło.*
- C. *Lśnią kałuże jak tarcze...*
- D. ***Gdy świtem wychodzę...***

Sprawdzano, czy uczeń na podstawie formy gramatycznej czasownika identyfikuje podmiot mówiący w tekście. Jest to umiejętność ważna, stąd często ćwiczona na lekcjach poświęconych analizie dzieła literackiego.

Najtrudniejsze w obszarze czytania okazało się zadanie 6.

6. W pierwszym akapicie autor posługuje się czasownikami w 1. osobie liczby mnogiej, żeby

- A. **nawiązać bliższy kontakt z odbiorcą.**
- B. wyrazić swoją fascynację filmami akcji.
- C. ocenić żywiołowe reakcje widzów na film.
- D. zachęcić widzów do wspólnego oglądania filmów.

Sprawdzano, czy uczniowie potrafią określić intencję autora, który celowo identyfikuje się z widzami, używając czasowników w 1. osobie liczby mnogiej. Zadanie to bada ważną dla komunikowania się z innymi umiejętność świadomego posługiwania się różnymi środkami językowymi dla osiągnięcia zamierzonego celu. Stąd na lekcjach poświęconych analizie tekstu częściej powinny padać pytania: po co?, w jakim celu? dlaczego?, a nie tylko jakie środki językowe stosuje autor.

PISANIE

Pisanie sprawdzano dwoma zadaniami, z których jedno polegało na napisaniu opowiadania, a drugie instrukcji. Za ich wykonanie uczeń mógł otrzymać 10 punktów. Średni uzyskany wynik za tę umiejętność to **6,33**.

26. Napisz opowiadanie o tym, jak ktoś zrobił miłą niespodziankę swoim domownikom.

Sprawdzano umiejętność:

- pisania na temat i zgodnie z celem. Uczeń opowiada o ciągu wydarzeń, które doprowadziły do zrobienia komuś miłej niespodzianki. Wypowiedź jest logicznie uporządkowana.
- posługiwania się zróżnicowanym słownictwem i składnią do budowania napięcia, dynamizowania akcji, opisywania przeżyć i emocji itp.
- przestrzegania norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.

Tegoroczni szóstoklasiści znakomicie poradzili sobie z napisaniem instrukcji przyrządzenia napoju, konsekwentnie zachowując jednorodność stylistyczną tekstu, tzn. posługując się wybranym rodzajem wypowiedzi, np. równoważnikami zdań. Oznacza to, że potrafią precyzyjnie sformułować polecenia dotyczące sytuacji życiowych. Jest to umiejętność praktyczna, przydatna w codziennych kontaktach.

Analiza opowiadań, które napisali szóstoklasiści, pokazała, że posługiwanie się środkami językowymi służącymi określonemu celowi, np. budowaniu napięcia w opowiadaniu, dynamizowaniu akcji, opisywaniu przeżyć i emocji, jest dla uczniów najtrudniejsze. Świadome posługiwanie się językiem w celu odpowiedniego przekazania informacji jest umiejętnością niezwykle przydatną w życiu codziennym. Należałoby zatem na lekcjach języka polskiego więcej czasu poświęcić na wzbogacanie czynnego języka ucznia, na ćwiczenia, które nauczą, jak świadomie dobierać słowa, aby kogoś np. przeprosić, wyrazić współczucie, odmówić komuś.

ROZUMOWANIE

Rozumowanie sprawdzano 7 zadaniami. Uczeń mógł uzyskać za ich rozwiązanie maksymalnie 8 punktów. Średni wynik w tym obszarze wyniósł **4,29** pkt.

Najłatwiejszym w obszarze rozumowanie okazało się zadanie 4.

4. Które wydarzenie z historii kina powinno być opisane w pustej kratce?

	1878	1889	1917	1928
Odkrycie	Eksperyment	Wynalezienie kinetoskopu	....	Pierwsza transmisja telewizyjna

A. Skonstruowanie kinematografu.
B. Pierwszy na świecie seans filmowy.
C. Pokaz pierwszego filmu dźwiękowego.
D. **Początek produkcji kolorowych filmów.**

Sprawdzano w tym zadaniu umiejętność posługiwania się kategoriami czasu i przestrzeni w celu porządkowania wydarzeń. Uczniowie mieli uporządkować chronologicznie zdarzenia, o których wspomniano w tekście popularnonaukowym. Rok 1917, któremu należało przyporządkować wydarzenie, nie występuje w tym tekście. Wspomniano tam natomiast, że filmy kolorowe zaczęto produkować 17 lat po pojawieniu się pierwszych filmów dźwiękowych, co miało miejsce w 1900 roku. Zdecydowana większość uczniów poradziła sobie z zadaniem doskonale. Przeprowadzenie prostego rozumowania, prowadzącego do właściwego połączenia daty z odpowiednim wydarzeniem nie stanowi trudności dla uczniów kończących szkołę podstawową.

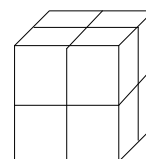
Najtrudniejszym w obszarze rozumowanie okazało się zadanie 24.

24. Dwie sąsiednie ściany drewnianego klocka w kształcie sześcianu pomalowano na zielono, a pozostałe na żółto. Następnie klocek ten rozcięto na osiem jednakowych małych sześcianów.

Odpowiedz na pytania.

Ile małych sześcianów ma tylko jedną ścianę pomalowaną na zielono?

Ile małych sześcianów ma trzy ściany pomalowane na żółto?

Rysunek do zadania 24.

Sprawdzano w tym zadaniu umiejętność rozpoznawania charakterystycznych cech i własności figur. Uczniowie mieli ustalić, ile brył ma wskazane własności. By odpowiedzieć na postawione pytania, trzeba było wyobrazić sobie, jakie kolory – po odpowiednim pomalowaniu ścian sześcianu – będą widoczne z różnych stron. Niestety, wyobraźnia przestrzenna w przypadku uczniów kończących szkołę podstawową zawodzi, uczniowie często nie są w stanie wyobrazić sobie, jaki kolor występuje na niewidocznych na rysunku ścianach sześcianu, pomimo że otrzymują informację, według jakiej zasady te ściany pomalowano. Prostopadłościany, sześciany – to bryły, z którymi uczniowie spotykają się bardzo często w codziennych sytuacjach. Sprawne wykorzystywanie w rzeczywistych kontekstach własności i cech tych brył jest niezwykle ważne. W szkole powinno się więcej uwagi poświęcić tym zagadnieniom.

KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Korzystanie z informacji sprawdzano czterema zadaniami, za rozwiązanie których można było otrzymać 4 pkt. Średni uzyskany wynik za tę umiejętność to **2,88**.

Najłatwiejszym zadaniem w tym obszarze było zadanie 10., a najtrudniejszym zadanie 8. Oba odwoływały się do tej samej tabeli, w której zamieszczono koszty wycieczki dla jednego uczestnika, w zależności od wielkości zorganizowanej grupy. Oto te zadania.

Tabela do zadań od 8. do 10.

Oferta wycieczki jednodniowej

Liczba osób	41–47	34–40	27–33	20–26
Cena od osoby [zł]	35	41	49	56

8. Ilu co najmniej uczestników musi pojechać na wycieczkę, aby jej cena od osoby była niższa niż 50 zł?

- A. 26 osób.   B. **27 osób.**   C. 33 osoby.   D. 34 osoby.

10. Na wspólną wycieczkę pojechało 17 osób z klasy VI b i 19 osób z klasy VI d. Ile zapłacił za udział w wycieczce każdy z jej uczestników?

- A. 35 zł   B. **41 zł**   C. 48 zł   D. 56 zł

W obu zadaniach sprawdzano umiejętność posługiwania się źródłem informacji.

Najłatwiejsze okazało się ustalenie ceny usługi dla każdego z uczestników wycieczki szkolnej (zad. 10.). Zadanie wymagało wykonania dwóch operacji. Należało ustalić, ilu uczestników będzie liczyć grupa udająca się na wycieczkę, a następnie odnaleźć w tabeli indywidualny koszt wycieczki przy ustalonej liczbie uczestników. Pomimo złożoności zadanie prawidłowo rozwiązało 82% uczniów. Być może kontekst wycieczki szkolnej, tj. sytuacji, z którą większość uczniów najprawdopodobniej się zetknęła, przyczynił się do wysokiego wyniku. Zagadnienie występujące w zadaniu okazało się na tyle atrakcyjne dla uczniów, że podjęli się jego rozwiązania i wskazali poprawny wynik.

Najtrudniejsze było dla uczniów ustalenie najmniejszej liczby uczestników wycieczki, tak by koszt indywidualny nie przekroczył określonej kwoty (zad. 8.). Wystarczyło znaleźć w tabeli ceny mniejsze od podanej i zauważyć, jaka jest przewidywana minimalna liczba uczestników wycieczki w tych przypadkach. Tę pozornie prostą operację było w stanie wykonać 56% uczniów. Zadanie związane z obniżaniem kosztów wycieczki okazało się dla uczniów znacznie trudniejsze od ustalenia ceny wycieczki dla zorganizowanej już grupy. Należałoby to odczytać jako sygnał, że powinno się zwrócić w szkole większą uwagę na odczytywanie danych w kontekście praktycznym.

WYKORZYSTYWANIE WIEDZY W PRAKTYCE

Wykorzystywaniem wiedzy w praktyce uczeń mógł się wykazać, rozwiązując cztery zadania. Mógł za nie uzyskać 8 pkt. Średni wynik za rozwiązanie zadań z tego obszaru wyniósł **3,94** pkt.

Najłatwiejszym zadaniem w obszarze wykorzystanie wiedzy w praktyce okazało się zadanie 18.

18. Antek pociął listwę na części tak, że trzy z nich miały po 0,35 m długości, a dwie pozostałe po 0,2 m. Jaka długość miała listwa przed pocięciem?			
A. 1,05 m	B. 1,09 m	C. 1,45 m	D. 1,9 m

Zadanie służyło sprawdzeniu umiejętności wykonywania obliczeń dotyczących długości. Uczniowie musieli wyznaczyć sumę długości odcinków. Większość szóstoklasistów rozwiązała zadanie prawidłowo. Obliczenia dotyczące długości nie przysparzają uczniom szczególnych problemów.

Z kolei najtrudniejszym w obszarze wykorzystanie wiedzy w praktyce okazało się zadanie 23.

23. Skanowanie 25 stron trwało 15 minut. Ile sekund zajęło średnio skanowanie jednej strony?
--

Sprawdzano w tym zadaniu umiejętność wykonywania obliczeń dotyczących czasu. Uczniowie mieli podzielić przedział czasu na równe części i wyrazić wynik w sekundach. Okazuje się, że podzielenie przedziału czasu na równe odcinki czasu, z których każdy trwa krócej niż minutę, jest zadaniem trudnym dla wielu uczniów kończących klasę szóstą. Niepokojący jest brak umiejętności obliczeń wymagających przejścia od minut do sekund. Należałoby w procesie dydaktycznym więcej uwagi poświęcić doskonaleniu tych umiejętności. Układ sześćdziesiątkowy, związany z jednostkami czasu, stanowi dla uczniów poważną barierę we właściwym opanowaniu tych ważnych w życiu codziennym umiejętności. Zagadnienia związane z obliczeniami czasu towarzyszą nam w wielu praktycznych kontekstach i powinniśmy zadbać, by absolwenci szkół podstawowych nie mieli z nimi problemów.

W tabeli 1. przedstawiono wyniki sprawdzianu w zależności od lokalizacji szkoły.

Tabela 1. Wyniki sprawdzianu w województwie mazowieckim w zależności od lokalizacji szkoły

	Liczba uczniów	Średnia	Odchylenie standardowe
Wieś	19 120	22,02	7,64
Miasto do 20 tys. mieszkańców	6 488	23,14	7,61
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7 954	23,88	7,45
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	14 668	26,61	7,38

W tabeli 2. przedstawiono skalę staninową średnich wyników sprawdzianu 2012 dla szkół.

Tabela 2. Skala staninowa średnich wyników sprawdzianu dla szkół

Przedział średniej	5,3-17,1	17,2-18,8	18,9-20,1	20,2-21,4	21,5-22,8	22,9-24,2	24,3-25,9	26,0-28,0	28,1-36,2
Wartość w skali staninowej	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Procent szkół w kraju	3,9	7,3	11,7	16,5	20,4	16,6	12,7	6,9	4,0
Procent szkół w województwie mazowieckim	5,0	7,1	10,8	14,3	15,8	14,0	13,1	9,9	10,0